

пжтя на страданието и на саможертвата за народното благо... Трѣбваше и на Бузлуджа да се развихри гръмоносната буря на смъртта, за да изгрѣе по-късно слънцето на свободата... Хаджи Димитъръ сжщо билъ обезглавенъ. Той билъ познатъ между убититѣ по неговата особена униформа, затова дрехитѣ му, оржжието му, заедно съ юнашката му глава, сж били отнесени въ Търново. Сжщо сж били отнесени юнашкитѣ глави и на останалитѣ борци — 8 въ Казанлъкъ. като припадаща се победна заслуга на башибозука и останалитѣ 17 въ Търново, като кървави трофеи на редовната войска. Отнесени сж били сжщо знамето, оржжието и намѣренитѣ книжа и вещи на четата, които били предадени на Митхадъ паша.

Единъ едничъкъ отъ тежко раненитѣ, Андрей Марковъ отъ Шуменъ, който успѣлъ да се укрие и се държалъ о едно дърво презъ време на бурята, не билъ обезглавенъ, но той починалъ отъ ранитѣ си сжщата вечеръ. Само единъ отъ борцитѣ е можалъ да се спаси въ тая последна геройска битка на Хаджи Димитровата дружина. Той се казвалъ Христо Македонски, родомъ отъ с. Горни Тодоракъ, Кукушко, доброволецъ отъ българската легия въ Бѣлградъ презъ 1862 год. Той билъ раненъ и лежалъ между убититѣ, когато турцитѣ го приближили. Щомъ тѣ се впуснали да рѣжатъ глави, той скочилъ правъ, пробива си пжть съ оржжие въ ржка и забѣгва къмъ западъ въ близката гора, гдето се спасява. Турцитѣ не смѣяли да стрелятъ по тая посока за да не убиятъ нѣкого отъ своитѣ. Следъ спасяването си Македонски, отъ градъ на градъ, стигналъ въ Зографския манастиръ, а една година по-късно, облѣченъ като калугеръ, отпжтувалъ за Одеса. Въ своитѣ Записки той разказва за началото и края на похода си и то, подъ едно освѣтление, което допълва описанията на Захари Стояновъ въ неговата книга Четитѣ въ България.

Отъ раненитѣ 14 души четници, които се направлявали къмъ изтокъ, сжщо се отдѣлили двама, когато приближили Бузлуджа и чули сражението. Това били Пенчо Стояновъ отъ Панагюрище и Илия Димовъ Николовъ отъ Габрово, които, като ранени, не сж искали да се отдалечаватъ отъ роднитѣ си мѣста, щомъ разбрали трагичния край на безпомощнитѣ юнаци. По предание се знае, че единъ отъ четниците на Хаджи Димитъръ загиналъ на върха Кадрафилъ при с. Аджаръ. Той умрѣлъ тамъ отъ собственитѣ си рани и билъ погребанъ отъ тамошнитѣ овчари. Кой ще да е билъ той? По-долу ще се види, че тоя трагично загиналъ борецъ не е могълъ